

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้
อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง
Applying Good Governance Principle in Public Services of Wangtai Sub-district
Administrative Organization, Wang Nuea District, Lampang Province

เกชา ใจดี* สะถิระ เผือกประพันธ์** ชัยวัฒน์ อุทัยแสน**
ภควรรณ อินทรา** สิริเดช อภัยนนท์**

Kacha Chaidee* Sathira Phueakpraphan** Chaiwat Uthaisan**

Phakawan Inthara** Sittidejh Apainon**

อาจารย์ประจำสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก**

Lecturer, Pacific Institute of Management Science**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ 2) เพื่อศึกษามาตรฐานในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ และ 3) เพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้สามารถจัดทำบริการสาธารณะที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยใช้แบบสอบถามในการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ จำนวน 400 คน และการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ จำนวน 14 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นว่าการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต. วังใต้ มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะบางครั้ง ส่วนผู้นำชุมชนมีความเห็นว่า อบต. วังใต้ มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาในระดับค่อนข้างน้อย สำหรับผลการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต. วังใต้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ดี พบว่าในภาพรวมทุกด้านเป็นไปตามมาตรฐานการจัดบริการสาธารณะในระดับพอใช้ โดยผู้นำชุมชนเห็นว่าการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต. วังใต้ ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนโดยรวมแล้วในส่วนของแนวทางการปรับปรุงแก้ไข ควรเร่งปรับปรุงแก้ไขปัญหาขยะ การจัดการไฟฟ้าแสงสว่าง การปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคและการเกษตร การส่งเสริมด้านการศึกษา การจัดทำห้องบริการคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ตชุมชน ปรับปรุงการทำงานของเจ้าหน้าที่ให้ตอบสนองการให้บริการประชาชน และการบริการสาธารณะให้ทั่วถึง

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล; องค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

Abstract

The objectives of the study were: 1) to examine usage of good governance principle in the public service of Wangtai Sub- district Administrative Organization; 2) to study standards used in providing public service of the Organization; and 3) to determine the pathways for improvement in order to help the Organization create public service the more effectively respond to people's need. The study was conducted based on quantitative research integrated with qualitative research, asking a sample group of 400 citizens living in Wangtai

Sub-district Administrative Organization's area to complete questionnaires, and interviewing 14 community leaders in the same area. The findings revealed that the public service of the Wangtai Sub-district Administrative Organization occasionally applied good governance principles while providing their services, while the community leaders thought that the Organization rarely applied the principles. The result of the study on providing public services showed that the sampled group estimated the public services provision was based on good standards at the fair level. The followed the standards at a level that satisfied community leaders, who claimed that the Organization's management already prioritized the wellbeing of the majority. Concerning improvements, the sampled group proposed that the Wandtai Sub-district Administrative Organization should improve service to better meet the people's need. Recommendations included improving waste management, public electricity management, water source improvement for consumption and farming, the promotion of sports activities, and improved computer service center or Internet in the community. In addition on improved operations, they suggested that there should be to improve the officials' ability to meet the public needs, as well ensure a fair and thorough distribution of public service.

Keyword: Good Governance Principle; Wangtai Sub-district Administrative Organization, Wang Nuea District, Lampang Province

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78 (3) ได้กำหนด แนวนโยบายด้านการบริหารแผ่นดินที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ รัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2556)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งจัดตั้งขึ้นโดยอาศัยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจหน้าที่ในการจัดให้บริการสาธารณะน้อยที่สุดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2556) จังหวัดลำปางมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดจำนวน 104 แห่ง แบ่งเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 แห่ง เทศบาลนคร จำนวน 1 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 2 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 39 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 61 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2556) ทั้งนี้ ผลการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลลัวงใต้ ประจำปี พ.ศ.2554 -2556 พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลลัวงใต้ได้รับคะแนนการประเมินปฏิบัติ ราชการใน

ด้านการจัดการค่อนข้างสูงคิดเป็นร้อยละ 81.33 ในปี พ.ศ. 2554 ร้อยละ 82.00 ในปี พ.ศ. 2555 และร้อยละ 76.77 ในปี พ.ศ. 2556 ส่วนในการบริหารบุคคลและกิจการสภา ด้านการบริหารด้านการเงินและการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ได้ผลการประเมินการปฏิบัติราชการในระดับสูงเช่นกัน แต่ในด้านการบริการสาธารณะกลับพบว่าผลการประเมินการปฏิบัติราชการได้รับคะแนนน้อยกว่าด้านอื่น ๆ กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2554 ได้รับคะแนนคิดเป็นร้อยละ 65.11 ปีพ.ศ. 2555 และปี พ.ศ. 2556 ได้คะแนนประเมินคิดเป็นร้อยละ 65.58 และร้อยละ 69.76 ตามลำดับ

จากผลประเมินการปฏิบัติราชการข้างต้นจะเห็นว่าผลการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าการดำเนินการกิจด้านอื่นๆ ค่อนข้างมาก จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาหาคำตอบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้มีการนำหลักธรรมาภิบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาใช้ในการจัดทำ บริการสาธารณะหรือไม่อย่างไร การจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ เป็นไปตามมาตรฐานการจัดทำ สาธารณะที่ดีหรือไม่ เพียงใด ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์ หาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการจัดทำบริการ สาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ว่าควรเป็นเช่นใด เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของ ประชาชนได้อย่างสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วน ตำบลวังใต้
2. เพื่อศึกษามาตรฐานในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้
3. เพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้สามารถจัดทำ บริการสาธารณะที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดทำ บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ซึ่งประกอบไปด้วยการจัดทำบริการสาธารณะ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความ สงบเรียบร้อย ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนศึกษามาตรฐาน การจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหาร ส่วนตำบลวังใต้และสำรวจหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สามารถจัดทำบริการสาธารณะที่มีธรรมาภิ บาลและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ในอนาคต

2. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาวิจัยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ และผู้นำชุมชนในพื้นที่ มีจำนวน 3,388 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาวิจัยเฉพาะเขตพื้นที่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมตรวจสอบแนวความคิดทฤษฎี ประกอบเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

ธนาคารโลก (สุธรรม รัตนโชติ, 2548) ให้ความหมายของธรรมาภิบาล (Good Governance) ไว้ว่าเป็นลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจในการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจและทางสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

UNDP (United Nation Development Program) หน่วยงานสังกัดองค์การสหประชาชาติ (อ้างในคณะทำงานส่งเสริมธรรมาภิบาลของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2556) ได้ให้นิยามความหมายของ Good Governance หรือธรรมาภิบาล ว่าคือ การใช้อำนาจทางการเมือง การบริหารและเศรษฐกิจในการดำเนินการกิจ กิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศในทุกระดับโดยมีกลไกกระบวนการ สถาบัน ซึ่งประชาชนและกลุ่มต่าง ๆ สามารถแสดงออกถึงความต้องการ ผลประโยชน์ การใช้สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย การประสานประนีประนอมความแตกต่างโดยผ่านกลไก กระบวนการและสถาบันเหล่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)ผสมผสานกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนและระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยนี้ผู้วิจัยกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ประชาชนผู้อาศัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง จำนวน 400 คน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประธานกลุ่มแม่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

แบบสอบถามที่มีลักษณะแบบปลายปิดและปลายเปิดเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสร้างขึ้นจากการศึกษา ทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการได้รับคำปรึกษาและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา และแบ่งประเด็นการสอบถามออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง โดยใช้คำถามมาตรวัดแบบ Likert Method โดยแบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติประจำ/สม่ำเสมอ/มาก ปฏิบัติค่อนข้างสม่ำเสมอ/ค่อนข้างมาก ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติค่อนข้างน้อย/ไม่ค่อยปฏิบัติปฏิบัติ/ไม่มีการปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ที่ได้จัดทำตามมาตรฐานการจัดทำ บริการสาธารณะที่ดี โดยใช้คำถามมาตรวัดแบบ Likert Method โดยแบ่งความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มาก ค่อนข้างมาก พอสมควร ค่อนข้างน้อย ไม่เห็นด้วย

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดโดยให้ประชาชนได้แสดงข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง

แบบสัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลประชากรกลุ่มที่ 2 การเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประธานกลุ่มแม่บ้าน ในพื้นที่ตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางผู้วิจัยได้จัดทำ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง เพื่อเป็นกรอบในการสนทนากลุ่ม (รายละเอียดภาคผนวก) โดยประกอบด้วย หัวข้อที่สำคัญ ดังนี้ 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพ มาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะของ องค์การบริหาร ส่วนตำบลวังใต้ และ 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขการจัดทำบริการสาธารณะ ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลวังใต้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ เกี่ยวกับ ค่าสถิติ ดังนี้

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจในการบริหารและการจัดทำบริการสาธารณะ

2) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความ คิดเห็นการปฏิบัติตาม หลักธรรมาภิบาลและมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะของกลุ่มตัวอย่าง

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาจากแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย คิด เป็นร้อยละ 52 และ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 48 มีอายุระหว่าง 40 – 54 ปี และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม โดยจบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.0 และอาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 89.5

ความคิดเห็นของประชาชนในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหาร ส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง พบว่า โดยรวมมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในบางครั้ง เท่านั้น ($\bar{x} = 3.10$) หรือมีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลค่อนข้างน้อย แต่ความคิดเห็นค่อนข้างกระจาย (S.D. = 1.063) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นของประชาชนเป็น ดังนี้

หลักนิติธรรม ในการนำหลักนิติธรรมมาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วน ตำบลวังใต้ อยู่ในระดับปฏิบัติบางครั้งในทุกประเด็นกล่าวคือ คนในชุมชนยอมรับและปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือข้อบัญญัติต่างๆ ที่ อบต. ออกมาบังคับใช้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.37 แต่ความคิดเห็นกระจายค่อนข้างมาก (S.D. = 1.310)

หลักคุณธรรม พบว่าในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ มีการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการปฏิบัติบางครั้ง คือมีค่าเฉลี่ย 3.26 และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างกระจาย (S.D. = 1.158) โดยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของ อบต. เป็นผู้ทำงานอย่างซื่อสัตย์ สุจริต บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรมอันดีในบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.36 และ มีความคิดเห็นกระจายอย่างมาก (S.D. = 1.292)

หลักความโปร่งใส ในการนำหลักความโปร่งใสมาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ พบว่ามีการปฏิบัติบางครั้งเช่นกัน คือมีค่าเฉลี่ย 2.92 และมีความ คิดเห็นกระจายอย่างมาก (S.D. = 1.302) โดยอบต. มีการเปิดเผยให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ของ อบต. โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุกระจายเสียงประจำ หมู่บ้าน อินเทอร์เน็ต สิ่งพิมพ์ต่างๆ ในบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.10 และมีความคิดเห็นกระจายอย่างมาก (S.D. = 1.466)

หลักการมีส่วนร่วม พบว่าในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ มีการนำหลักการมีส่วนร่วมมาใช้บ้างครั้ง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.17 และมีความคิดเห็นกระจายอย่างมาก (S.D. = 1.235) โดย อบต. มีการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ หรือกลุ่มองค์กรชุมชนอื่นๆ ขึ้นมาในหมู่บ้าน เพื่อร่วมพัฒนางานกับ อบต. ในด้านที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มในบางครั้งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.30 และมีความคิดเห็นกระจายอย่างมาก (S.D. = 1.409)

หลักความรับผิดชอบ ในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ มีการยึดถือหลักการนี้ในบางครั้ง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.08 และมีความคิดเห็นกระจายอย่างมาก (S.D. = 1.204)โดย ผู้บริหารรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของ อบต. มีความเอาใจใส่ต่อปัญหาและความเดือดร้อนของชาวบ้านและชุมชน โดยมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาและความเดือดร้อนนั้นให้สำเร็จในบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.22 และมีความคิดเห็นกระจายอย่างมาก (S.D. = 1.352)

หลักความคุ้มค่า ในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ มีการคำนึงถึงหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับบางครั้ง คือ มีค่าเฉลี่ย 3.11 และมีความคิดเห็นกระจายอย่างมาก (S.D. = 1.045) โดยอบต. มีการใช้เงินงบประมาณในการดำเนินงานที่คุ้มค่า เมื่อเทียบกับผลงานที่ออกมา เช่น การก่อสร้างถนน การก่อสร้างอาคาร ในบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.22 และมีความคิดเห็นกระจายอย่างมาก (S.D. = 1.187)ด้านความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง มีการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมมาภิบาลค่อนข้างน้อย คือ มีค่าเฉลี่ย 3.10 (S.D. = 1.063)

เมื่อพิจารณาในแต่ละหลักการพบว่าหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.26 (S.D. = 1.063) รองลงมาหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย 3.17 (S.D. = 1.235) หลักความคุ้มค่า มี ค่าเฉลี่ย 3.11 (S.D. = 1.045) หลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ย 3.08 (S.D. = 1.204) หลักนิติธรรม มี ค่าเฉลี่ย 3.05 (S.D. = 1.094) และหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ย 2.92 (S.D. = 1.302) ตามลำดับ แต่ทุกหลักการมีการนำไปปฏิบัติค่อนข้างน้อย

สำหรับผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปางโดยรวมพบว่า การจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง เป็นไปตามหลักการจัดทำบริการสาธารณะที่ดีในระดับพอใช้ เท่านั้น คือ มีค่าเฉลี่ย 3.20 (S.D. = 0.894)

หลักความเสมอภาค พบว่าความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ เป็นไปตามหลักความเสมอภาคอยู่ในระดับพอใช้ คือ มีค่าเฉลี่ย 3.29 (S.D. = 0.900) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีประเด็นที่อยู่ในระดับดีมาก คือ อบต.มีการ แจกเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือผู้ที่มีคุณสมบัติได้รับเบี้ยยังชีพ เป็นไปอย่างทั่วถึง ดีมาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 4.27 และกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน (S.D = 0.880)

หลักความต่อเนื่อง พบว่าความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ เป็นไปตามหลักความต่อเนื่องในระดับพอใช้ คือมีค่าเฉลี่ย 3.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า อบต.มีการแจกเบี้ยยังชีพให้ผู้มีสิทธิได้รับ เบี้ยยังชีพ ตรงเวลา ทุกเดือน และอบต.มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สนับสนุนทุนการศึกษา หรืออาหารกลางวันให้โรงเรียนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ทั่วถึง อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.07 และ 3.82 ตามลำดับ

หลักการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พบว่าความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำบริการ สาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ ตามหลักการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับพอใช้ เท่านั้น คือ มีค่าเฉลี่ย 3.05 (S.D. = 1.072) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ทุกประเด็น อบต. สามารถจัดทำอยู่ในระดับพอใช้ทั้งหมด ดั่งมีรายละเอียดดังนี้ อบต. มีการลดระยะเวลาหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ 3.23

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานของ อบต.วังใต้ อ.วังเหนือ จ.ลำปาง

ประชาชนได้ให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้ คือ ต้องการให้ อบต.วังใต้ เร่งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาขยะ การจัดการไฟฟ้าแสงสว่าง การปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคและการเกษตร เนื่องจากปัจจุบันประชาชนได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก การส่งเสริมด้านการกีฬา การจัดทำห้องบริการคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ตชุมชน และประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของ อบต.วังใต้ว่า ควรมีการแลกเปลี่ยนและรับฟังปัญหาของชาวบ้านให้มากขึ้น ควรมีการปรับปรุงการทำงานของเจ้าหน้าที่ให้มีการทำงานที่ตอบสนองการให้บริการประชาชนให้ดีขึ้นกว่าเดิมและสร้างความสามัคคีในหมู่เจ้าหน้าที่ และต้องการให้ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ มีการทำงานอย่างซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และมีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่ามากกว่าเดิม

ผู้นำชุมชนได้ให้ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้ คือ ในด้านการบริหารผู้นำชุมชน อยากให้มี อบต.วังใต้ มีการกระจายบริการสาธารณะให้ทั่วถึงมากกว่าเดิม มีการทำงานที่เข้าถึงประชาชนมากขึ้น มีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรับฟังปัญหาของประชาชนให้มากขึ้น การจริงจังและจริงจังทำงานเพื่อส่วนรวมของเจ้าหน้าที่ สำหรับด้านความต้องการผู้นำชุมชนเห็นว่า อบต.วังใต้ ควรแก้ไขปัญหายขยะ ระบบไฟฟ้าสาธารณะ ระบบจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและบริโภค ควรสนับสนุนการกีฬาของชุมชนและการให้บริการอินเทอร์เน็ตชุมชนแก่นักเรียนในพื้นที่ หรือ ประชาชนในพื้นที่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่อง “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การ บริหารส่วนตำบลวังใต้ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง” นำไปสู่การอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนและผู้นำชุมชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต.วังใต้ โดยประชาชนมีความคิดเห็นว่า อบต.วังใต้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในระดับ

บางครั้ง หรือมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการบริการสาธารณะค่อนข้างน้อย การที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนประเมินจากประสบการณ์ที่พบเห็นจากการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะที่ผ่านมาของ อบต.วังใต้ ว่ายังไม่มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการทำงานอย่างแท้จริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลเป็น แนวทางในการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต.วังใต้ เป็นเพียงแค่การกระทำตามที่ตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่กำหนดไว้ และมีการบังคับให้องค์กรปกครองท้องถิ่นทุกแห่งต้องนำมาใช้ จึงทำให้องค์กรปกครองท้องถิ่นรวมทั้งอบต.วังใต้ ต้องพยายามนำไปปรับใช้โดยที่ไม่มีจุดมุ่งหมายที่จะต้องให้ได้รับผลของการนำหลักธรรมาภิบาลที่ ถูกนำมาใช้เป็น ตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นจริงจากการจัดทำบริการสาธารณะที่สามารถแก้ไขปัญหาและชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างแท้จริง แต่ผลลัพธ์ที่ต้องการคือ คะแนนการประเมินผลการดำเนินงานจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นสำคัญ จึงทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นไปในแนวทางดังกล่าว

สำหรับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนในภาพรวมแล้วผู้นำชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่า อบต.วังใต้ มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการทำงานตามหน้าที่ โดยผู้นำชุมชนอีกส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนน้อยมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานของ อบต.วังใต้ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นการดำเนินงานตามหน้าที่เท่านั้น ทั้งนี้ เพราะ ตามหลักเกณฑ์การประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนด คือ การมีหลักนิติธรรมที่ต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการออกกฎหมายหรือข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน ครอบคลุมถึงอำนาจหน้าที่ มีการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ และต้องมุ่งปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายโดยคำนึงถึงความเสมอภาคและความยุติธรรมในสังคมแต่ผลการศึกษากลับพบว่า อบต.วังใต้ มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นี้ คือ มีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบหรือข้อบัญญัติให้เหมาะสมทันสมัย การบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคเป็นธรรม การชี้แจงให้ความรู้กับประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบหรือข้อบัญญัติต่าง ๆ เพื่อให้คนในชุมชนยอมรับและปฏิบัติตามอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย จึงส่งผลให้ อบต.วังใต้ ถูกประเมินจากประชาชนว่า อบต.วังใต้ มีการใช้หลักนิติธรรมค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ถ้าไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับจากรัฐบาลส่วนกลางมาบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานก็อาจเป็นไปได้ยากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ เพราะการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้จะส่งผลกระทบต่อการทำงานในรูปแบบเดิมๆ ของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่อยากให้ประชาชนได้รับรู้ถึงการทำงานในทุกด้านขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่ควร

เมื่อวิเคราะห์ผลการศึกษาศาสนาตัวชี้วัดธรรมาภิบาลแต่ละประเด็นพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นในเรื่องการใช้หลักความโปร่งใสในการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต.วังใต้ ในระดับบางครั้งมี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 โดยเฉพาะเรื่องการใช้หลักความโปร่งใสในการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต.วังใต้ ประเด็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านในชุมชนได้ร้องทุกข์ ร้องเรียน เกี่ยวกับการกระทำที่มีขอบของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ซึ่งเหตุที่ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นดังกล่าวเนื่องจากการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต.วังใต้ ที่ผ่านมามีการประชาสัมพันธ์และทำให้ประชาชนเข้าถึงข่าวสารข้อมูลได้อย่างสะดวกด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าใจ รู้รู้ในสิ่งที่ อบต. วางแผนไว้ เพราะตามหลักการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น การจัดทำแผนพัฒนาเอกสารงบประมาณประจำปี แผนการจัดหาพัสดุ รายงานการประชุมคณะผู้บริหารท้องถิ่น รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี จะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้สาธารณะชนได้รับทราบ เพื่อตรวจสอบว่ามีการดำเนินการที่มีขอบหรือไม่ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานของ อบต.วังใต้ มีความโปร่งใสค่อนข้างน้อย

สำหรับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน พบว่า มีประเด็นที่ผู้นำชุมชนมีความเห็นแตกต่างกันที่ ชัดเจน คือ การนำหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส และหลักความรับผิดชอบ ในการดำเนินงานจัดทำบริการสาธารณะ ของ อบต.วังใต้ ซึ่งผู้นำชุมชนได้ให้ความคิดเห็นไว้สองฝ่าย โดยฝ่ายหนึ่งเห็นว่า อบต.วังใต้ ได้ใช้หลักดังกล่าวในการดำเนินงานแล้ว แต่อีกฝ่ายเห็นว่ามีการใช้ดำเนินงานจริง แต่ยังไม่เพียงพอ หรือมีการใช้เพื่อให้เป็นตามกฎหมายหรือระเบียบที่บังคับเท่านั้น การที่ความเห็นของผู้นำทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า อบต.วังใต้ ยังมีปัญหาเรื่องการนำหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส และหลักความรับผิดชอบ มาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะได้ยังไม่ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน จึงทำให้หมู่บ้านที่อาจมีการใช้หลักดังกล่าวในการดำเนินงานน้อย ได้แสดงความคิดเห็นที่สะท้อนความเป็นจริงในหมู่บ้านของตนขึ้นมา อบต.วังใต้ จึงควรนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นเพื่อสามารถตอบสนองบริการสาธารณะให้กับประชาชนทุกหมู่บ้านได้อย่างดีที่สุด

2. ความคิดเห็นของประชาชนและผู้นำชุมชนต่อการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต.วังใต้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะ โดยประชาชนมีความคิดเห็นว่า อบต.วังใต้ มีการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต.วังใต้ ในภาพรวมทุกด้านเป็นไปตามมาตรฐาน การจัดบริการสาธารณะในระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดทำบริการสาธารณะของ อบต.วังใต้ มีการจัดทำที่เป็นทำที่เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งอาจเป็นเพราะกรอบและวิธีการของกฎหมายได้กำหนดให้ อบต.ต้องทำตามมาตรฐานดังกล่าว การจัดทำบริการสาธารณะ ของ อบต.วังใต้ จึงไม่โดดเด่นเกินความคาดหวังของประชาชน เมื่อพิจารณาจากความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต.วังใต้ จะเห็นได้ว่าผู้นำชุมชนก็มีความคิดเห็นว่าการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต.วังใต้ เป็นไปตามมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะ เนื่องจากการดำเนินงานไปตามภาระหน้าที่ของ อบต. ที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น และยังมีผู้นำชุมชนอีกส่วนหนึ่งได้เสริมว่าการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต.วังใต้ ยังอิงกับฐานคะแนนเสียงของผู้บริหาร อบต.วังใต้ อีกด้วย อย่างไรก็ตามการจัดทำบริการสาธารณะในประเด็นการแจกเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือผู้มีคุณสมบัติที่สามารถรับเบี้ยยังชีพอื่น ๆ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเป็นบริการที่ดีมาก หรือการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การให้ทุนการศึกษา อาหารกลางวัน กลุ่มประชาชนตัวอย่างเห็นว่าเป็นบริการสาธารณะที่มีมาตรฐานดี

การที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ เนื่องจากการจัดทำบริการสาธารณะดังกล่าวข้างต้น เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดทำบริการสาธารณะที่ John D. Millett (1954, อ้างใน สมลาภ พรหมศรี, 2551) ได้เสนอไว้ว่า หลักหรือแนวทางการจัดทำบริการสาธารณะที่จะสร้างความพึงพอใจให้ผู้รับบริการได้ต้องเป็นไปตามหลักการที่สำคัญ คือ ต้องเป็นการให้บริการที่สม่ำเสมอ มีความเป็นธรรมเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกกีดกัน นอกจากนี้ยังต้องให้บริการที่ตรงเวลา เพียงพอ ต่อเนื่องและมีการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการและการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนต่อมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต. วังใต้เป็นรายประเด็นแล้วจะเห็นได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นว่า อบต.วังใต้ มีการนำหลักการ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มาใช้ในการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต.วังใต้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เนื่องจากการจัดทำบริการสาธารณะของ อบต. นั้นในเบื้องต้นจะเน้นไปที่การสร้างบริการสาธารณะใหม่ๆ ที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่และบริการสาธารณะที่ต้องบริการต่อเนื่องซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริการสาธารณะที่เป็นหน้าที่ของ อบต. ที่ต้องทำประจำมากกว่าที่จะต้องมาพิจารณาถึงการพัฒนาหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบริการสาธารณะที่ได้เคยทำขึ้นแล้ว เพราะถือว่าบริการสาธารณะดังกล่าวได้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในเบื้องต้นก่อนหน้านั้นแล้ว ทั้งนี้ จากการการศึกษาดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่ที่มีความสนใจที่จะติดตามบริการ

สาธารณณะที่ อบต.วังใต้ ได้จัดทำให้ประชาชนไปแล้วอีกด้วย ดังนั้น อบต.วังใต้ จึงต้องเอาใจใส่ ดูแล พัฒนา และปรับปรุง บริการสาธารณณะในพื้นที่ที่ได้จัดทำไปแล้วมีสภาพที่ใช้ได้เสมอและให้ดีขึ้นต่อไป

3. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของประชาชนและผู้นำชุมชน จะเห็นได้ว่าทั้งประชาชน และผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน เช่น ความต้องการให้ อบต.วังใต้ แก้ไขปัญหาขยะใน พื้นที่ ปัญหาระบบไฟส่องสว่างในพื้นที่ ความต้องการให้สนับสนุนด้านการออกกำลังกาย อินเตอร์เน็ตชุมชน รวมทั้ง การเสนอแนะให้ อบต.มีการปรับปรุงการทำงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ อบต. แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวเป็นความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง และเป็นสิ่งที่ อบต.วังใต้ จะต้องแก้ไขปรับปรุง หรือพัฒนา ปัญหาและความต้องการดังกล่าวอย่างเร่งด่วน เพื่อให้จัดทำบริการสาธารณณะของ อบต.วังใต้ สามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ได้ตรงความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง และเป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวัง ใต้ ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 5 ด้าน และหนึ่งในห้ายุทธศาสตร์ คือ การพัฒนาสังคม ที่มีแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อีกด้วย

4. การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดทำบริการสาธารณณะของ อบต.วังใต้ มีวัตถุประสงค์ศึกษา ๓ ประการ คือ เพื่อศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการจัดทำบริการ สาธารณะของ อบต.วังใต้ เพื่อศึกษามาตรฐานในการจัดทำบริการสาธารณณะของ อบต.วังใต้ และเพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการจัดทำบริการสาธารณณะของ อบต.วังใต้ ให้สามารถจัดทำบริการสาธารณณะที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ซึ่งจากผลการศึกษาทำให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทั้งหมด กล่าวโดยสรุป คือ การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ ในการจัดทำบริการสาธารณณะของ อบต.วังใต้ และการจัดทำบริการ สาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐานบริการสาธารณณะ อบต.วังใต้ เป็นเพียงการดำเนินการตามภาระหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนในพื้นที่เท่านั้น อบต.วังใต้ ยังไม่มีการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณณะที่อยู่ในระดับเกินความคาดหวังหรือเกินมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น อบต.วังใต้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง บริการสาธารณณะ ให้ดีขึ้นเกินมาตรฐานหรือความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่ต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ การพัฒนาปรับปรุงระบบไฟฟ้าแสงสว่างรวมทั้งระบบสาธารณูปโภค การ ส่งเสริมการออกกำลังกาย หรือการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้การจัดทำบริการสาธารณณะของอบต.วังใต้ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลและเป็นไปตามมาตรฐานบริการสาธารณณะ ให้เกิดผลดีต่อประชาชน และให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการทำงานของ อบต.เพิ่มมากขึ้น ดังนี้

1. อบต.วังใต้ ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชนหรือผู้นำชุมชนในพื้นที่ให้มากขึ้น และควรมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ อีกทั้งกระตุ้นประชาชนให้ทราบถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ของประชาชนที่มีต่อ อบต.เพื่อให้ประชาชนทราบว่าตนเองต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง มีบทบาท มีหน้าที่ต่อการทำงานของ อบต.อย่างไร รวมทั้ง ควรมีการส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของ อบต.วังใต้ เข้าใจหลักธรรมาภิบาลในการทำงานและนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการทำงานอย่างจริงจัง อันจะส่งผลให้การใช้หลักธรรมาภิบาลในการ

จัดทำบริการสาธารณะและการจัดทำบริการสาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐาน ของ อบต.วังใต้ สามารถตอบสนองความต้องการ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่ที่ดีที่สุด

2. จากผลการศึกษา จะเห็นได้ว่าประชาชนในพื้นที่ อบต.วังใต้ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า อบต.วังใต้ มีการจัดทำบริการสาธารณะโดยใช้หลักธรรมาภิบาลและการจัดทำบริการตามมาตรฐานบริการสาธารณะ เป็นไปตามกรอบที่กฎหมายกำหนด การดำเนินงานของ อบต.วังใต้ เป็น เพียงการดำเนินงานตามภาระหน้าที่ ไม่ได้โดดเด่นเกินความคาดหวังของประชาชน ดังนั้น อบต.วังใต้ ควรมีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการทำงานจากเดิมที่เน้นการดำเนินการตามภาระหน้าที่เพียงอย่างเดียว เป็นการทำงานตามภาระหน้าที่ควบคู่ไปกับการทำงานเชิงรุก ซึ่งเป็นการทำงานที่ไม่ต้องรอความต้องการจากประชาชนในพื้นที่แล้วจึงดำเนินงาน แต่เป็นการทำงานจัดทำบริการสาธารณะที่มองอนาคตของพื้นที่ อบต.วังใต้ ว่าควรจะดำเนินการอย่างไรที่จะสร้างความสุข ความพึงพอใจให้กับประชาชนในพื้นที่ก่อนที่ประชาชนจะออกมาเรียกร้องความต้องการนั่นเอง

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. **มาตรฐานการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย, 2549.
- คณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ. **เงื่อนไขการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546**, 2546.
- คณะทำงานส่งเสริมธรรมาภิบาลของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. **“ธรรมาภิบาล สลค.”**. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.socgg.soc.go.th> (17 สิงหาคม 2556).
- ประเวศ วะสี. **ธรรมาภิบาล การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547.
- ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. **แนวความคิดและทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์**. กรุงเทพฯ: รัฐพงษ์การพิมพ์. 2551.
- ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. **วิเคราะห์การตรวจสอบการกระทำทางปกครองโดยศาลปกครอง และผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการ**.รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. คณะรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.2552.
- สัมพันธ์ เตชะอิก และคนอื่น ๆ. **อบต. ในอุดมคติ** . พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: คลังนาวิทยา. 2544.
- สมลาภ พรหมศรี. **ผลสำเร็จของการให้บริการพิธีการศุลกากรส่งออกทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารของฝ่ายบริการคลังสินค้าทัณฑ์บนที่ 2 สำนักสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรกรมศุลกากร**.การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.2551.
- สถาบันพระปกเกล้า. **ธรรมาภิบาล: หลักการเพื่อการบริหารรัฐกิจแนวใหม่**. [ระบบออนไลน์]แหล่งที่มา: <http://www.kpi.ac.th> (18 สิงหาคม 2556).
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. **คู่มือแนวทางการสร้างมาตรฐานความโปร่งใสของส่วนราชการ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2553.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ. 2537.

[ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.krisdika.go.th> (18 สิงหาคม 2556).

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอวังเหนือ. ข้อมูลผลการตรวจการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ ปีพ.ศ. 2554 – 2556.2556.

สุธรรม รัตนโชติ. การจัดการธุรกิจทั่วไป. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.2548.

องค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้.แผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้ (2556 – 2558).2555.

องค์การบริหารส่วนตำบลวังใต้. ข้อมูลพื้นฐานตำบลวังใต้. 2556. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา:

<http://www.wangtailocal.go.th> (15 สิงหาคม 2556).

เอกราช ริงสรรค์. ผลการใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่.การค้นคว้าแบบอิสระ. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.2553.